

TECHNIKI POŁOŻNICZE I PROWADZENIE PORODU

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2025/ 2026
Wydział	Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Położnictwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	Praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie Egzamin
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Zakład Dydaktyki Ginekologiczno – Położniczej, ul. Litewska 14/ 16

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	NZG – dr hab. n. med. Grażyna Bączek
Koordynator przedmiotu	mgr Anna Durka Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej WUM anna.durka@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	mgr Anna Durka Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej WUM anna.durka@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	mgr Magdalena Krauze- położna dr Agnieszka Iwan- położna mgr Magdalena Witkiewicz- położna mgr Anna Durka- położna dr Sabina Stadnicka- położna mgr Joanna Gołębiewska- położna mgr Aleksandra Wilczyńska- położna mgr Maria Romanowska- położna dr Anna Łozińska- Czerniak- położna dr Monika Salamończyk- położna

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	I rok, I i II semestr II rok, III i IV semestr III rok V semestr	Liczba punktów ECTS	31,5
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		12 NZG	0,5
Seminarium (S)		31 NZG	2
Ćwiczenia (C)		104 NZG	3
e-learning (e-L)			
Zajęcia Praktyczne (ZP)		360	12
Praktyka zawodowa (PZ)		360	13

Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	50	1

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Omówi podstawy anatomiczne warunkujące przebieg porodu.
C2	Zastosuje poprawną terminologię przyjętą w działaniach związanych z porodem.
C3	Scharakteryzuje mechanizm porodu fizjologicznego i patologicznego.
C4	Określi warunki oraz zasady odbycia porodu naturalnego oraz omówi znaczenie hormonów warunkujących jego przebieg
C5	Pozna zasady i sposoby przeprowadzania badania rodzącej i jej dziecka w warunkach symulowanych
C6	Określi usytuowanie płodu w macicy warunkujące przebieg porodu.
C7	Rozpozna stan ogólny, położniczy i emocjonalny kobiety oraz stan płodu w warunkach symulowanych i szpitalnych.
C8	Przedstawi przebieg porodu w warunkach symulowanych i szpitalnych z uwzględnieniem przygotowanego planu porodu oraz zaleceniami WHO.
C9	Określi stopień ryzyka ciążowego i porodowego.
C10	Scharakteryzuje odpowiednie standardy opieki niezbędne do przyjęcia porodu fizjologicznego i patologicznego.
C11	Pozna zasady współuczestnictwa w procesie leczenia, diagnozowania i rehabilitacji rodzącej
C12	Podejmie działania pielęgnacyjne, diagnostyczne, terapeutyczne i rehabilitacyjne zgodnie z kompetencjami położnej w warunkach pracowni położniczej i w warunkach szpitalnych
C13	Przyjmie poród lub asystuje przy nim w warunkach symulowanych i szpitalnych zgodnie z obowiązującym standardem opieki okołoporodowej.
C14	Wspiera rodzącą i osobę towarzyszącą w przebiegu porodu.
C15	Rozpozna patologię przebiegu porodu w pracowni umiejętności i zaplanuje stosowne działania zgodne z kompetencjami położnej.
C16	Udokumentuje stan kobiety i jej dziecka oraz podjęte działania w dokumentacji przebiegu porodu i procesu pielęgnowania.
C17	Pozna organizację pracy położnej w zespole terapeutycznym w warunkach typowych dotyczących matki i dziecka uwzględniającym bezpieczne macierzyństwo.
C18	Zaplanuje działania edukacyjne w stosunku do kobiety i osób towarzyszących (wspierających) z uwzględnieniem stopnia ich przygotowania do porodu w Szkole Rodzenia.
C19	Określi stopień ryzyka ciążowego i porodowego
C20	Scharakteryzuje odpowiednie rekomendacje opieki niezbędne do przyjęcia porodu patologicznego

C21	Wykona zabiegi pielęgnacyjne, diagnostyczne, terapeutyczne i rehabilitacyjne zgodnie z kompetencjami położnej w warunkach pracowni położniczej
C22	Wykona zabiegi pielęgnacyjne, diagnostyczne, terapeutyczne i rehabilitacyjne zgodnie z kompetencjami położnej w warunkach pracowni położniczej
C23	Rozpozna patologię przebiegu porodu w pracowni umiejętności i zaplanuje stosowne działania zgodnie z kompetencjami położnej.
C24	Wspiera rodzącą i osobę towarzyszącą w przebiegu porodu.
C25	Udokumentuje stan kobiety i jej dziecka oraz podjęte działania w dokumentacji przebiegu porodu

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie
--	-------------------

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

D.W1	Zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego, porodu przedwczesnego i porodu patologicznego oraz zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych oraz standardy prowadzenia porodu przez położną
D.W2	Mechanizmy porodów w położeniu podłużnym główkowym, w ułożeniach odgięciowych, przy nieprawidłowym ułożeniu główki (asynkityzm przedni i tylny) w położeniach miednicowych, przy nieprawidłowej budowie miednicy kostnej i porodów bliźniaczych
D.W3	powikłania przebiegu porodu zależne od nieprawidłowej budowy miednicy kostnej kobiety rodzącej, nieprawidłowego usytuowania płodu w macicy, zaburzeń w przebiegu mechanizmu porodowego, zaburzeń czynności skurczowej mięśnia macicy, zaburzeń w rozwieraniu części pochwowej szyjki macicy, zaburzeń w funkcjonowaniu, oddzielaniu i wydalaniu łożyska oraz zasady postępowania w tych sytuacjach położniczych;
D.W4	zadania położnej podczas porodu ze znieczuleniem farmakologicznym, porodu o nieprawidłowym przebiegu i porodu zabiegowego oraz porodu martwego dziecka;
D.W5	zasady postępowania w sytuacjach nagłych w opiece okołoporodowej (krwotoki położnicze, zator płynem owodniowym, dystocja barkowa, wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu);
D.W6	niefarmakologiczne i farmakologiczne metody preindukcji, indukcji i stymulacji czynności skurczowej;
D.W7	zasady psychoprofilaktyki porodu, ze szczególnym uwzględnieniem zróżnicowanych metod łagodzenia bólu porodowego;
D.W8	metody monitorowania dobrostanu płodu w wybranych stanach klinicznych kobiety ciężarnej i rodzącej oraz płodu w okresie okołoporodowym;
D.W9	Zasady opieki nad noworodkiem bezpośrednio po urodzeniu;
D.W10	uwarunkowania stanu zagrożenia życia noworodka oraz sytuacje wymagające resuscytacji krążeniowo-oddechowej;

D.W11	początkowe i zaawansowane zabiegi wykonywane podczas resuscytacji krążeniowo- -oddechowej noworodka;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
D.U1	dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, płodu, kobiety w okresie połogu i noworodka oraz sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań, wdrażać interwencje położnicze oraz dokonywać ewaluacji opieki położniczej;
D.U2	rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów;
D.U3	podejmować działania profilaktyczne i w zakresie promocji zdrowia w stosunku do kobiet w okresie okołoporodowym oraz stosować w opiece okołoporodowej zasady wynikające z regulacji prawnych;
D.U4	wykorzystywać założenia psychoprofilaktyki położniczej oraz dokonywać wyboru nefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego i stosować te metody;
D.U5	ustalać indywidualny plan porodu, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji;
D.U6	rozpoznawać początek porodu i oceniać jego postęp na podstawie badania położniczego zewnętrznego, wewnętrznego i obserwacji zachowania kobiety rodzącej oraz prognozować prawdopodobny przebieg porodu i oceniać możliwości odbycia porodu siłami natury;
D.U7	monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu, interpretować wyniki tej oceny oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego wyniku badania;
D.U8	monitorować dobrostan płodu podczas ciąży i porodu z wykorzystaniem badania kardiograficznego (KTG) oraz dokonać interpretacji zapisów KTG kobiety ciężarnej i rodzącej;
D.U9	ocenić zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego zapisu KTG podczas ciąży i porodu;
D.U10	przygotować pacjentkę do testu niestresowego (Non stress test, NST) oraz do testów stresowych;
D.U11	sprawować opiekę położniczą nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosować konieczne procedury zgodne ze standardem opieki okołoporodowej;
D.U12	nacinać krocze, rozpoznawać pęknięcie krocza różnego stopnia i szyć krocze nacięte lub pęknięte I i II stopnia;
D.U13	przewodzą i przyjmować poród fizjologiczny oraz miednicowy;
D.U14	wdrażać standardy opieki położniczej w przypadku porodu pacjentki zakażonej wirusem HIV i w innych sytuacjach trudnych wskazanych w standardzie opieki okołoporodowej;
D.U15	rozpoznawać stany nagłe w przebiegu porodu, w tym łożysko przodujące, łożysko przedwcześnie odklejone, krwotok położniczy, dystocję barkową oraz wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu, a także postępować zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie;
D.U16	udzielać pierwszej pomocy położniczej (zabezpieczać dostęp do żyły obwodowej, podawać wlew kroplowy, stosować tlenoterapię, utrzymywać drożność dróg oddechowych, wykonywać czynności resuscytacyjne u pacjentki i noworodka, zabezpieczać ranę krocza lub szyjki macicy, wykonywać ręczne wydobywanie łożyska, udzielać pomocy ręcznej w porodzie miednicowym);
D.U17	wykonywać zabiegi okołoporodowe u noworodka i oceniać jego stan według obowiązujących skal oceny i algorytmów;

D.U18	rozpoznawać stan zagrożenia życia oraz sytuacje wymagające resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka;
D.U19	monitorować w sposób bezprzrządowy i przrządowy czynności życiowe noworodka;
D.U20	dobierać właściwe środki i metody w świadczeniu opieki w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka;
D.U21	wykonać początkowe zabiegi resuscytacyjne u noworodka (zabezpieczenie przed utratą ciepła, udrożnienie dróg oddechowych, stymulacja dotykiem);
D.U22	wykonać zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u noworodka, z wyłączeniem intubacji dotchawiczej;
D.U23	zapobiegać powikłaniom wynikającym z resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka;
D.U24	stosować metody komunikowania się z pacjentką niezdolną do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia, sytuację położniczą, w tym w sytuacjach szczególnych w opiece okołoporodowej, lub ze względu na stosowane leczenie;
D.U25	komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia i sytuacji położniczej pacjentki;

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
K2	Przestrzegania praw pacjenta
K3	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem
K4	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonane czynności zawodowe
K5	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
K6	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
ĆWICZENIA		
ĆW1 - NZG	Budowa miednicy kostnej. Treści kształcenia: T1- podział miednicy na miednicę mniejszą i większą; T2- budowa kości miednicznych, kości krzyżowej i kości guzicznej; T3- pomiary zewnętrzne miednicy kostnej; T4- położenie i kształt czworoboku Michaelisa; T5- nieprawidłowe kształty czworoboku Michaelisa a budowa miednicy kostnej	D.U1, D.U13
ĆW2 - NZG	Budowa kanału rodowego- płaszczyzny przestrzenne wymiary Treści	

	kształcenia: T1- Budowa kanału rodnego (przestrzenie, płaszczyzny); T2- Przestrzeń wchodu (wymiar prosty płaszczyzny wchodu, wymiar poprzeczny płaszczyzny wchodu, wymiar skośny płaszczyzny wchodu: skośny lewy, skośny prawy); T3- Przestrzeń próżni (wymiar prosty płaszczyzny próżni, wymiar poprzeczny płaszczyzny próżni); T4- Przestrzeń cieśni (wymiar prosty płaszczyzny cieśni, wymiar poprzeczny płaszczyzny cieśni), T5- Przestrzeń wychodu (wymiar prosty płaszczyzny wychodu, wymiar poprzeczny płaszczyzny wychodu); T6- Oś kanału rodnego; T7- Głębokość miednicy.	
ĆW3 - NZG	Budowa i wymiary . Treści kształcenia: T1- Budowa płodu – części duże i części drobne; T2- Charakterystyczne części główki płodu; T3- Budowa czaszki donoszonego płodu; T4- Przebieg szwów części mózgowej czaszki – strzałkowego, czołowego, wieńcowych, węglowego; T5- Położenie ciemiączek – przedniego, tylnego i bocznych; T6- Przebieg płaszczyzn na główce płodu w zależności od jej wstawiania się do kanału rodnego (podpotyliczno-ciemieniowej, czołowo-potylicznej, bródkowo-potylicznej, tchawiczko-gnykowo/ciemieniowej); T7- Wymiary i obwody poszczególnych płaszczyzn; T8- Definicja płaszczyzny miarodajnej; T9- Przebieg wymiarów poprzecznych główki – dużego i małego; T10 – Ruchomość kręgosłupa płodu a przebieg porodu	D.U.1, D.U13
ĆW4 – NZG	Usytuowanie płodu w macicy . Treści kształcenia: T1- Definicja główki ustalonej; T2- Pojęcie punktu prowadzącego; T3- Termin „wstawianie się” części przodującej; T4- Położenie płodu – podłużne/główkowe, miednicowe/skośne i poprzeczne; T5- Ustawienie płodu pierwsze i drugie – odmiana przednia A i tylna B; T6- Ustawienie płodu w położeniach skośnych i poprzecznych – lewe i prawe; T7- Odmiany ustawienia płodu w położeniach poprzecznych – przednia, tylna, górna, dolna; T8- Ułożenie płodu – przymusowe i dowolne; T9- ułożenie przygięciowe i odgięciowe; T10- Rodzaje ułożeń odgięciowych – wierzchołkowe, ciemieniowe, czołowe, twarzyczkowe; T11- Położenie miednicowe ułożenie zupełne; T12- Położenie miednicowe ułożenie niezupełne – pośladkowe, ułożenie kolankowe zupełne i niezupełne; T13- Nieprawidłowe usytuowanie płodu stanowiące przeciwwskazanie do porodu drogami i siłami natury; T14- Wysokość dna macicy w poszczególnych tygodniach ciąży	D.U1, D.U13
ĆW5 – NZG	Ocenę usytuowania płodu w macicy na podstawie badania zewnętrznego- chwyty Leopolda. Pomiary zewnętrzne miednicy Treści kształcenia: T1- Badanie zewnętrzne kobiety ciężarnej i rodzącej: pomiary zewnętrzne miednicy, pomiary obwodu brzucha i wysokość dna macicy; T2- Badanie zewnętrzne za pomocą I, II, III, IV chwyty Leopolda; T3- Dodatkowe chwyt uzupełniające badanie zewnętrzne: ocena niewspółmierności porodowej, ocena wysokości pierścienia skurczowego i bruzdy szyjnej płodu. Badanie zew.	D.U1, D.U6
ĆW6 - NZG	Ćwiczenie umiejętności praktycznych zawartych w powyższych tematach	D.U1, D.U6, D.U13,
ĆW7 - NZG	Mechanizm porodu w położeniu podłużnym główkowym- ułożeniu przygięciowym potylicowym przednim Treści kształcenia: T1- Zwroty główki wewnętrzne i zewnętrzne w mechanizmie porodu w położeniu podłużnym główkowym, ułożeniu przygięciowym potylicowym przednim; T2- definicja główki ustalonej; T3- Mechanizm rodzenia się barków.	D.U13
ĆW8 – NZG	Mechanizm porodu w położeniu podłużnym główkowym- ułożeniu przygięciowym potylicowym przednim Treści kształcenia: T1- Zwroty główki wewnętrzne i zewnętrzne w mechanizmie porodu w położeniu podłużnym główkowym, ułożeniu przygięciowym potylicowym przednim; T2- definicja główki ustalonej; T3- Mechanizm rodzenia się	D.U13

	barków – ćwiczenie umiejętności.	
ĆW9 - NZG	Ocena postępu porodu na podstawie badania zewnętrznego I wewnętrznego Treści kształcenia: T1- Wskazania i przeciwwskazania do badania wewnętrznego; T2- Plan badania wewnętrznego: oglądanie sromu i przedsionka pochwy, ocena części pochwowej macicy, ocena stanu pęcherza płodowego, ocena części przodującej, ocena kanału rodniczego; T3- Rozwieranie się szyjki macicy w zależności od tego czy kobieta jest pierworódką czy wieloródką; T5- Ocena postępu porodu na podstawie badania położniczego zewnętrznego	D.U13, D.U6
ĆW10 - NZG	Mechanizm III okresu porodu. Objawy oddzielania łożyska maciczne i pępowinowe. Sposoby rodzenia się płodu oraz jego ocena. Techniczne aspekty przyjęcia płodu. Mechanizm i ocena obkurczania macicy w połoju. Ocena utraty krwi podczas porodu.	D.U12, D.U13
ĆW11 – NZG	Zabiegi wykonywane u noworodka bezpośrednio po urodzeniu. Ocena stanu noworodka według obowiązujących skal i algorytmów. Treści kształcenia: T1- Kontakt „skóra do skóry”; T2- Oznakowanie, zasady zaopatrzenia noworodka w znak identyfikacyjny po urodzeniu; T3- Odpępowanie; T4- Profilaktyka noworodkowego zapalenia spojówek; T5- Ocena noworodka według skali Apgar.	D.U17, D.U18
ĆW12 - NZG	Mechanizm porodu, rozpoznawanie i postępowanie w przypadku porodów powikłanych: odmiana tylna ułożenia potylicowego, nieosiowe wstawienie główki. Mechanizm porodu powikłanego odmianą tylną ułożenia potylicowego; Mechanizm porodu powikłanego nieosiowym wstawieniem się główki; Postępowanie położnicze w sytuacji rozpoznania porodów powikłanych nieprawidłowym wstawieniem się główki;	D.U13, D.U6
ĆW13 – NZG	Mechanizm porodu, rozpoznawanie i postępowanie w przypadku porodów powikłanych: niskie poprzeczne ustawienie główki, wysokie proste ustawienie główki. Mechanizm porodu powikłanego niskim poprzecznym ustawieniem główki; Mechanizm porodu powikłanego wysokim prostym wstawieniem się główki; Postępowanie położnicze w sytuacji rozpoznania porodów powikłanych nieprawidłowym wstawieniem się główki	D.U13, D.U6
ĆW14 - NZG	Ćwiczenie umiejętności rozpoznawania nieprawidłowych ułożań I ułożań główki płodu. Ułożenie potylicowe tylne, asynklicyzmy, wysokie proste ustawienie główki, niskie poprzeczne ustawienie główki.	D.U13, D.U6
ĆW15 - NZG	Analiza i interpretacja zapisów KTG- planowanie postępowania Treści kształcenia: T1- Analiza zapisów KTG z uwzględnieniem czynności serca płodu oraz napięcia mięśnia macicy; T2- Wyniki analizy zapisów KTG z uwzględnieniem sytuacji położniczej; T3- Rokowanie w zależności od uzyskanych wyników KTG oraz planowanie postępowania położniczego.	D.U7, D.U8, D.U9, D.U10
ĆW16 - NZG	Analiza i interpretacja zapisów KTG- planowanie postępowania. Analiza zapisów KTG z uwzględnieniem czynności serca płodu oraz napięcia mięśnia macicy; Wyniki analizy zapisów KTG z uwzględnieniem sytuacji położniczej; Techniczne aspekty podłączenia i prowadzenia zapisu KTG.	D.U7, D.U8, D.U9, D.U10
ĆW17 – NZG	Obserwacja rodzącej, prowadzenie I, II, III I IV okresu porodu. Okresy porodu; Postępowanie położnicze w poszczególnych okresach porodu z uwzględnieniem: oceny stanu ogólnego kobiety rodzącej i rodzącego się dziecka, oceny stanu położniczego, zaspokojenia potrzeb; Aktywne prowadzenie porodu a poród aktywny; Łagodzenie bólu porodowego; Zachowanie kobiety w czasie porodu będące następstwem jego przebiegu; Parcie; Ochrona i nacięcie krocza; Przyjęcie porodu; Kontakt ciała do ciała między matką a dzieckiem po porodzie; Okres łożyskowy; Czas intensywnego nadzoru nad matką i dzieckiem.	D.U11, D.U12, D.U13
ĆW18 - NZG	Obserwacja rodzącej, prowadzenie I, II, III I IV okresu porodu. Okresy	D.U11, D.U12, D.U13

	porodu; Postępowanie położnej w poszczególnych okresach porodu z uwzględnieniem: oceny stanu ogólnego kobiety rodzącej i rodzącego się dziecka, oceny stanu położniczego, zaspokojenia potrzeb; Aktywne prowadzenie porodu a poród aktywny; łagodzenie bólu porodowego; Zachowanie kobiety w czasie porodu będące następstwem jego przebiegu; Parcie; Ochrona i nacięcie krocza; Przyjęcie porodu; Kontakt ciała do ciała między matką a dzieckiem po porodzie; Okres łożyskowy; Czas intensywnego nadzoru nad matką i dzieckiem-kontynuacja;	
ĆW19 - NZG	Interpretacja badań laboratoryjnych w ciąży i porodzie. Znaczenie poszczególnych wyników badań w kontekście prowadzenia porodu ze szczególnym uwzględnieniem RR, HR, wysokości dna macicy, wyników badań moczu, morfologii, BMI, GBS- praca z ćwiczeniowymi kartami ciąży;	D.U7, D.U8, D.U9, D.U10, D.U25
ĆW20 – NZG	Prowadzenie dokumentacji- partogram, karta gorączkowa położnicza, historia położnicza. Dokumentowanie przebiegu porodu; Dokumentowanie przebiegu porodu; Dokumentowanie pobytu matki i dziecka w szpitalu;	D.U13, D.U25
ĆW21 – NZG	Ćwiczenie umiejętności praktycznych w ocenie sytuacji położniczej i przyjęciu porodu- wprowadzenie do zajęć w CSM;	D.U6, D.U7, D.U8, D.U9, D.U10D.U13, D.U25
ĆW22 - NZG	Ćwiczenie umiejętności praktycznych w ocenie sytuacji położniczej i przyjęciu porodu- wprowadzenie do zajęć w CSM;	D.U6, D.U7, D.U8, D.U9, D.U10, D.U13, D.U25
ĆW23 - NZG	Ćwiczenie umiejętności praktycznych w ocenie sytuacji położniczej i przyjęciu porodu – zajęcia w Sali wysokiej wierności- Centrum Symulacji Medycznych.	D.U6, D.U7, D.U8, D.U9, D.U10, D.U13, D.U25
SEMINARIA		
S1 – NZG	zasady psychoprofilaktyki porodu, ze szczególnym uwzględnieniem zróżnicowanych metod łagodzenia bólu porodowego; Psychoprofilaktyka porodu. Definicje psychoprofilaktyki; Cele psychoprofilaktyki; Zasady psychoprofilaktyki porodu; Triada Read’a, odwrócona triada Read’a; Efekty realizacji zadań psychoprofilaktyki; Rola i zadania położnej w psychoprofilaktyce. Zróżnicowanie metod łagodzenie bólu porodowego w zależności od sytuacji położniczej.	D.W1, D.W7
S2-NZG	Zasady opieki nad noworodkiem bezpośrednio po urodzeniu.	D.W9
S3-NZG	Uwarunkowania stanu zagrożenia życia noworodka oraz sytuacje wymagające resuscytacji krążeniowo-oddechowej. Początkowe i zaawansowane zabiegi wykonywane podczas resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka.	
S4 - NZG	Plan porodu. Ustalanie indywidualnego planu porodu. Czas i miejsce tworzenia planu, treści, uwzględnienie jego modyfikacji. Ustalanie elementów priorytetowych, sposób prowadzenia rozmowy położnej z kobietą/parą.	D.W1
S5-NZG	Standard Organizacyjny Opieki Okołoporodowej w części dotyczącej przebiegu porodu. Treść standardu, dostosowanie jego założeń do konkretnych sytuacji położniczych. Uwarunkowania prawne i konsekwencje braku zastosowania Standardu.	D.W1
SAMOKSZTAŁCENIE		
S1	Poród fizjologiczny. Definicja porodu fizjologicznego. Objawy rozpoczynającego się porodu Przebieg porodu z podziałem na poszczególne okresy. Pierwiastka, wieloródka, obserwacja pacjentki i postępowanie położnej w poszczególnych okresach porodu.	D.W1
S2	Poród naturalny w warunkach pozaszpitalnych. Definicja porodu naturalnego. Poród w domu i domu narodzin-warunki, zasady i przebieg porodu. Przygotowanie i rola położnej w przyjęciu porodu w warunkach pozaszpitalnych. udział rodziny w porodzie domowym	D.W1

S3	Czynność skurczowa mięśnia macicy w ciąży i w czasie porodu fizjologicznego. Czynniki wyzwalające czynność skurczową: miogenne, neurogenne, hormonalne. Czas narodzin – rola płodu w wyzwalaniu czynności skurczowej. Przepływ krwi przez macicę – jako czynnik wyzwalający czynność skurczową mięśnia macicy. Czynność skurczowa a mechanizm rozwierania się szyjki macicy. Pojęcia stosowane w ocenie czynności skurczowej mięśnia macicy. Rodzaje skurczów w zależności od momentu ich występowania.	D.W6
S4	Kardiotokografia. Podstawowe pojęcia, test oksytocynowy: niestresowy, stresowy. Interpretacja zapisu KTG, interpretacja testu oksytocynowego).	D.U8
II ROK WYKŁADY		
W1 – NZG	Położenie miednicowe – przyczyny, postępowanie, decyzja co do drogi porodu. T.K. - Przyczyny występowania. Rodzaje położenia miednicowego. Diagnostyka związana z wyborem najbezpieczniejszego sposobu ukończenia ciąży i porodu. Decyzja co do czasu i drogi ukończenia ciąży i porodu. Powikłania związane z porodem drogami natury w położeniu miednicowym.	D.W1, D.W2, D.W4, D.W7
W2-NZG	Obroty położnicze. T.K. - Definicja obrotu położniczego zewnętrznego i wewnętrznego. Wskazania i przeciwwskazania do wykonania obrotu. Warunki jakie muszą być spełnione do wykonania obrotu. Przygotowanie ciężarnej i sprzętu do wykonania obrotu zewnętrznego. Przygotowanie rodzącej i sprzętu do wykonania obrotu wewnętrznego. Korzyści jakie wynikają z wykonania obrotu. Zagrożenia i powikłania związane z wykonaniem obrotu zewnętrznego i wewnętrznego.	D.W1, D.W2, D.W5
W3 – NZG	Zahamowanie postępu porodu, zaburzenia czynności skurczowej.T.K.- Patomechanizm zaburzeń. Czynniki wpływające na zahamowanie postępu porodu- rozpoznawanie przyczyn. Naturalne i farmakologiczne sposoby stymulacji czynności skurczowej. Zasady prowadzenia stymulacji. Hiperstymulacja mięśnia macicy	D.W3, D.W4
W4 – NZG	Poród po cięciu cesarskim. T.K.-Definicje związane z VBAC. Korzyści dla matki wynikające z porodu siłami natury po cięciu cesarskim. Wielokrotne cięcia cesarskie a powikłania łożyskowe. Przeciwwskazania do porodu siłami natury po cięciu cesarskim. Prowadzenie porodu siłami natury po cięciu cesarskim. Ryzyko powikłań związane z VBAC.	D.W4, D.W7
SEMINARIA		
S1 – NZG	Krwawienia i krwotoki podczas porodu – przyczyny i postępowanie położnej. T.K. - Definicja utraty krwi. Określenie krwawienia i krwotoku w położnictwie. Przyczyny pojawienia się krwawień w poszczególnych okresach porodu. Powikłania i postępowanie związane ze zwiększoną utratą krwi w porodzie. Postępowanie w przypadku krwotoku poporodowego z uwzględnieniem roli położnej – rekomendacje PTG	D.W5 D.U1, D.U2, D.U12, D.U13
S2 - NZG	Zaburzenia w zapisie KTG. Podstawowe pojęcia zapisu kardiotokograficznego – podstawowa czynność serca płodu, oscylacja, akceleracja, deceleracja, tachykardia, bradykardia. Cechy czynności skurczowej w zapisie. Zaburzenia czynności skurczowej. Przyczyny zaburzeń w zapisie KTG. Zapis nieprawidłowy i jego cechy – postępowanie położnej. Zapis patologiczny i jego cechy – postępowanie położnej	D.W1, D.W4 D.U1, D.U2, D.U7, D.U8, D.U12, D.U13
S3 - NZG	Poród w znieczuleniu. Postępowanie położnicze stosowne do rodzaju znieczulenia. Definicja bólu i analgezji porodowej. Zmiany fizjologiczne zachodzące w organizmie rodzącej pod wpływem analgezji. Drogi przewodzenia i charakter bólu w poszczególnych	D.U4, D.U8

	okresach porodu. Wskazania i przeciwwskazania do analgezji porodu. Warunki jakie muszą być spełnione do zastosowania analgezji porodowej. farmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego. Przygotowanie rodzącej i opieka położnej w opiece nad pacjentką po znieczuleniu zewnątrzoponowym. Leki stosowane w analgezji porodu. Powikłania wczesne i późne po zastosowaniu znieczulenia. Korzyści płynące z zastosowania analgezji dla przebiegu porodu.	
S4-NZG	Ciąża wielopłodowa, decyzja co do drogi porodu, prowadzenie porodu bliźniąt. Kwalifikacja do porodu drogami natury. Postępowanie w porodzie. Organizacja zespołu terapeutycznego. Wymagania sprzętowe do prowadzenia porodu bliźniąt. Opieka nad matką i dziećmi w pierwszych godzinach po porodzie.	D.U1, D.U2, D.U6, D.U8, D.U12, D.U13, D.U14
S5-NZG	Definicja porodu w wodzie, immersji wodnej, porodu do wody. Korzyści wynikające z porodu w wodzie dla rodzącej. Korzyści wynikające z porodu w wodzie dla dziecka. Warunki do porodu w wodzie. Przeciwwskazania do porodu w wodzie. Przygotowanie położnej, rodzącej i rodziny do porodu w wodzie w domu lub w szpitalu.	D.U1, D.U3, D.U4, D.U6, D.U8, D.U10, D.U14
S6-NZG	Opieka nad rodzącą pacjentką niepełnosprawną. Komunikacja z pacjentką z różnymi rodzajami i stopniami niepełnosprawności-technika przeprowadzania wywiadu, sposoby przekazywania informacji, omówienie potrzeb rodzącej. Sposoby przyjęcia porodu z uwzględnieniem preferencji i możliwości pacjentki. Opieka poporodowa nad matką i dzieckiem. Umożliwienie kontaktu przez dostosowanie otoczenia. Opieka i wsparcie dla osoby towarzyszącej z ewentualnymi różnymi stopniami i rodzajem niepełnosprawności.	D.U1, D.U3, D.U5, D.U8
S7-ZNG	Ciąża obumarła. Prowadzenie porodu martwego płodu z uwzględnieniem różnic w postępowaniu okołoporodowym. Trudności w sferze emocjonalnej oraz medycznej. Procedury postępowania ze zwłokami. Prawa przysługujące kobiecie po urodzeniu martwego dziecka.	D.W4, D.W6, D.W13
ĆWICZENIA		
ĆW1-NZG	Mechanizm porodu prawidłowego. T.K.-Przypomnienie wiadomości dotyczących prawidłowego mechanizmu porodu. Prowadzenie II okresu porodu. Rodzenie główki i barków płodu. Współpraca położnej z rodzącą w II okresie porodu. Rozpoznawanie sytuacji położniczej w przebiegu II okresu porodu.	D.U1, D.U2, D.U10
ĆW2 - NZG	Mechanizm porodu w położeniu podłużnym miednicowym. T.K. - Rozpoznawanie w badaniu położniczym zewnętrznym i wewnętrznym. Mechanizm porodu w położeniu podłużnym miednicowym. Analiza i ocena sytuacji położniczej w badaniu zewnętrznym i wewnętrznym niezbędna do sprawowania opieki nad rodzącą. Algorytm postępowania w przypadku porodu w położeniu podłużnym miednicowym. Samodzielne wykonanie zaliczenia pod kierunkiem nauczyciela.	D.U1, D.U2, D.U6, D.U8, D.U10, D.U13
ĆW3 – NZG	Zabiegi położnicze stosowane przy porodzie w położeniu miednicowym. T.K. - Pomoc Covjanowa- Brachta i klasyczna. Cel i technika wykonania zabiegu Covjanowa - Brachta i pomocy klasycznej. Zasady obowiązujące podczas udzielania pomocy w porodzie w	D.U1, D.U2, D.U6, D.U8, D.U10, D.U13

	położeniu miednicowym. Samodzielne wykonanie i przeprowadzenie zaliczenie pod kierunkiem nauczyciela.	
ĆW4 – NZG	Przygotowanie ciężarnej/rodzącej do cięcia cesarskiego planowego i w trybie pilnym. Definicje cięcia cesarskiego: planowego, pilnego i w trybie nagłym. Elementy przygotowania bliższego i dalszego do cc. Algorytm bliższego przygotowania do cc. Ćwiczenie umiejętności niezbędnych do przygotowania bliższego do cięcia cesarskiego.	D.U1, D.U2, D.U6, D.U8, D.U10, D.U13
ĆW5 – NZG	Dystocja barkowa. Definicja dystocji barkowej. Przyczyny i zapobieganie dystocji barkowej. Przebieg dystocji barkowej w zależności od stopnia. Postępowanie w przebiegu dystocji w tym schemat HELPERR i zalecenia PTG. Powikłania dla matki i dziecka	D.U1, D.U2, D.U6, D.U12, D.U13, D.U14
ĆW6 – NZG	Poród przy użyciu kleszczy i próżniociągu położniczego. Budowa kleszczy i próżniociągu położniczego. Wskazania i przeciwwskazania do zastosowania narzędzi w porodzie. Warunki do użycia narzędzi. Zasada zakładania i przeprowadzania zabiegu za pomocą narzędzi. Przygotowanie rodzącej, operatora, narzędzi do zabiegu. Zadania położnej w zabiegowym porodzie przy użyciu narzędzi.	D.U2, D.U6
ĆW7 – NZG	Ręczne wydobycie łożyska i kontrola jamy macicy po porodzie. Cel wykonania zabiegu ręcznego wydobycia łożyska i kontroli jamy macicy po porodzie. Wskazania do wykonania zabiegu. Przygotowanie do zabiegu. Technika wykonania zabiegu ręcznego wydobycia łożyska i kontroli jamy macicy po porodzie. Powikłania związane z nieprawidłowym przebiegiem trzeciego okresu porodu oraz konieczności ręcznej i instrumentalnej penetracji macicy.	D.U1, D.U2, D.U13
ĆW8 – NZG	Ćwiczenie zdobytych umiejętności w pracowni niskiej wierności	D.U1, D.U2, D.U6, D.U8, D.U10, D.U12, D.U13, D.U14
ĆW9 – NZG	Poród powikłany dystocją barkową- Centrum symulacji medycznych	D.U1, D.U2, D.U6, D.U12, D.U13, D.U14
ĆW10 – NZG	Poród miednicowy- Centrum symulacji medycznych	D.U2, D.U6, D.U8, D.U10, D.U13
ĆW11 – NZG	Krwotok położniczy- Centrum symulacji medycznych	D.U1, D.U2, D.U13
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE I PRAKTYKI ZAWODOWE		
	Ocena i interpretacja zapisu czynności serca płodu i zapisu czynności skurczowej mięśnia macicy. T.K. – Wykonanie i interpretacja zapisu kardiograficznego u pacjentki objętej opieką w trakcie dyżuru pełnionego w Sali porodowej. Wskazanie cech prawidłowych, zwrócenie uwagi na nieprawidłowości lub patologie i podjęcie odpowiedniego postępowania. Poprawność technicznego wykonania zapisu.	D.U1, D.U2, D.U7, D.U8, D.U12, D.U13 K1, K2, K3, K4, K5, K6
	. Przygotowanie pacjentki ciężarnej/rodzącej do cięcia cesarskiego w trybie planowym i nagłym. T.K. – Wykonanie zgodnie z przyjętymi rekomendacjami procedur w przypadku przygotowywania pacjentek w trakcie dyżuru do cięcia cesarskiego planowego lub pilnego. Opieka nad pacjentką oczekującą cięcia cesarskiego w trybie planowym	D.U2 K1, K2, K3, K4, K5, K6
	Instrumentalna kontrola jamy macicy. T.K. – Przygotowanie zestawu, leków, pacjentki do instrumentalnej kontroli. Asysta studenta przy zabiegu instrumentalnej kontroli jamy macicy	D.U1, D.U2, D.U13 K1, K2, K3, K4, K5, K6
	Obserwacja i pielęgnacja rodzącej we wszystkich okresach porodu. T.K. – Pielęgnacja rodzącej w poszczególnych okresach porodu. Prowadzenie samodzielnej obserwacji rodzącej w poszczególnych okresach porodu. Współpraca z personelem Sali porodowej	D.U1, D.U2, D.U4, D.U5, D.U6, D.U7, D.U8, D.U9, D.U10, D.U11, D.U12, D.U13, K1, K2, K3, K4, K5, K6
	Krwotoki – postępowanie położnicze. T.K. – Przyczyny, objawy, leczenie w przypadku zwiększonej utraty krwi lub krwotoku w okresie okołoporodowym. Różnicowanie krwawień. Rola położnej w	D.U1, D.U2, D.U12, D.U13, D.U48, D.U56, K1, K2, K3, K4, K5, K6

	postępowaniu	
	Dystocja barkowa – postępowanie położnicze. T.K. –Przyczyny, objawy dystocji barkowej. Konsekwencje dla matki i dziecka. Sposób postępowania. Rekomendacje PTG. Rola położnej.	D.U1, D.U2, D.U6, D.U12, D.U13, K1, K2, K3, K4, K5, K6
	Leki Sali porodowej – T.K. – Grupy leków stosowanych w Sali porodowej. Warunki i sposób podawania. Działanie tych leków oraz ich skutki uboczne	D.U1, D.U8, D.U13D, K1, K2, K3, K4, K5, K6
	Opieka położnicza nad rodzącą oraz położnicą z dzieckiem w przypadku cukrzycy ciążowej.	D.U1, D.U2, D.U7, D.U8, K1, K2, K3, K4, K5, K6
	Opieka okołoporodowa nad rodzącą z nadciśnieniem tętniczym. Opieka śródporodowa nad rodzącą z zagrażającą rzucawką.	D.U1, D.U2, D.U7, D.U8, K1, K2, K3, K4, K5, K6
	Samodzielna prowadzenie porodu w jego poszczególnych okresach oraz przyjęcie porodu fizjologicznego. Prowadzenie proces pielęgnowania pacjentki pozostającej pod indywidualną opieką.	D.U1, D.U3, D.U4, D.U5, D.U6, D.U7, D.U8D.U9, D.U10, K1, K2, K3, K4, K5, K6
	Samodzielne pełnienie funkcji studenta/ki starszej.	D.U2, D.U8, K1, K2, K3, K4, K5, K6
	Postępowanie studenta/ki w sytuacjach nagłych i nieprzewidzianych w sali porodowej.	D.U1, D.U2, D.U3, D.U11, D.U12, D.U13, K1, K2, K3, K4, K5, K6

7. LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Dudenhausen J.: Położnictwo I operacje położnicze. PZWL 2020.
2. Szyber B. Dmoch- Gajzlerska E.: Położnictwo w praktyce cz.1. Oficyna Wydawnicza WUM 2019.
3. Szyber B. Dmoch- Gajzlerska E.: Położnictwo w praktyce cz.2. Oficyna Wydawnicza WUM 2020.
4. Troszyński M.: Położnictwo- ćwiczenia

Uzupełniająca

1. Gaskin I.M.: Duchowe położnictwo.Virgo 2011.
2. Odent M.: Odrodzone narodziny, wyd.Bela Med.
3. Leboyer F.: Poród bez przemocy, wyd. Mamania

Rekomendowane strony internetowe:

<https://cnol.kobiety.med.pl/pl/www.pzh.gov.pl>
<https://www.who.int>

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8	Egzamin testowy elektroniczny po III roku. <i>Do uzyskania oceny w protokole konieczne jest zdanie egzaminu testowego, zaliczenie zajęć praktycznych oraz zdanie egzaminu OSCE.</i>	Uzyskanie 60% prawidłowych odpowiedzi: 60-69% 3 (dst) 70-79% 3,5 (ddb) 80-89% 4 (db) 90-95% 4,5 (pdb) 96-100% 5 (bdb)
D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U6,	Zaliczenie każdego semestru na platformie Moodle (I i II rok). W przypadku nie zaliczenia pierwszego	Uzyskanie 60% prawidłowych odpowiedzi: 60-69% 3 (dst)

D.U7, D.U8, D.U9, D.U10, D.U11, D.U12, D.U13,D.U14,	terminu, dwie poprawki pisemne. Zaliczenie poszczególnych semestrów jest warunkiem dopuszczenia do zajęć praktycznych. Nieobecność na seminariach i ćwiczeniach musi być usprawiedliwiona i wymaga odrobienia zajęć w innym terminie. Dopuszczalne są dwie usprawiedliwione nieobecności na ćwiczeniach i jedna na seminariach- wszystkie wymagają odrobienia.	70-79% 3,5 (ddb) 80-89% 4 (db) 90-95% 4,5 (pdb) 96-100% 5 (bdb)
D.W6, D.W7, DU3	Projekt grupowy	Prezentacja projektu
D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U6, D.U7, D.U8, D.U9, D.U10, D.U11, D.U12, D.U13,D.U14, K1, K2, K3, K4, K5, K6	Obserwacja w działaniu, przygotowanie procesu pielęgnowania	Prawidłowe wykonanie zadania
D.U6, D.U7, D.U8,D.U9, D.U.10, D.U12, D.U13	Egzamin OSCE	Zaliczenie na podstawie uzyskania 70% przyznawanych punktów

9. INFORMACJE DODATKOWE

NZG – strona internetowa Zakładu Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej

<https://zdg.wum.edu.pl/>

Studentów obowiązuje obecność na seminariach i ćwiczeniach – w przypadku nieobecności proszę o skontaktowanie się z osobą prowadzącą w celu ustalenia warunków odrobienia zajęć. W pracowni umiejętności obowiązuje strój medyczny.

Studentów obowiązuje:

- obecność na zajęciach wykładowych, seminaryjnych i ćwiczeniowych
- przestrzeganie zaleceń bezpieczeństwa i higieny oraz zaleceń epidemicznych.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 min. zajęć w semestrze należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich